

A TENGERPART

NAPILAP.

VI. évfolyam.

FIUME, szombat 1909. szeptember 11.

203. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház 1. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:

Egész évre 24 kor. Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy óra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.



ÁRÁNY-
JÁRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petít sorja 40 fillér.

Hajólobogók kérdése a Dunán és a tengeren.

Irta: Kredits Ödön.

Ismétlően és évek óta sok szó esett már a magyar és osztrák tengeri és folyami hajók lobogóiról és legutóbb úgy a magyar, mint az osztrák tengerészek és folyami hajósok az új kiegyezéstől várták a megoldást. A kiegyezésben történt is valami ebben a tárgyban, de az még csak fél megoldásnak sem nevezhető, sőt alkalmas arra, hogy a lobogó kérdést még bonyolultabbá tegye.

Pedig ez nem szolgál előnyére a Magyar-Osztrák monarchia egyik felének sem, de maguk a hajósok helytelenítik legjobban; mert a hajós ember hozzá van szokva, hogy minden más nemzet lobogóját tiszteli, de megköveteli, hogy az a más az övét tisztelje s engedje érvényre jutni ott, ahol érvényre jutása nemcsak az illető nemzetnek jogos követelésén, hanem nemzeti szokásokon és jogon alapszik. De, hogy követelje ezt a magyar és az osztrák tengerész és dunai hajós az idegen nemzetektől, mikor ők is, meg ezek is tudják, hogy lobogóinknak használata már az 1908. évi január elsején életbe lépett új kiegyezés előtt is helytelen volt, de helytelen most is, és fejszóvalva áll meg előtte az egész világ.

A kiegyezésben nem egy olyan dolog van ami elégedetlenségre ad okot és pedig csak azért, mert nincs jól formulázva. De van benne olyan is, ami lényegében nem felel meg a paritásnak és a mind a két fél elégedetlen azért, mert az őt jogosan megillető dolgot nem kapta meg akkor, amikor a másik félnek cseppet sem válnék kárára s önértékében sem sértené.

És ennek a tételnek mindegyike ráillik a hajók lobogó-kérdésére, ne csudáljuk tehát, hogy a hajósok nem szeretnék, ha a rendellenes állapot a kiegyezés lejártaig tartana, hanem sürgetik, hogy a helyes megoldás már legközelebb létrejöhessen, mert ezt már maga a monarchia nagyhatalmi állása és tekintélye is megköveteli.

Hogy azonban tisztábban lássuk a dolgot, minden oldalról megfogom azt világitani és pedig úgy, amint az a kiegyezés előtt állt, és úgy is, mint ahogy az jelenleg áll.

Lássuk elsősorban a folyamhajózást. A kiegyezésig a magyar hajók magyar lobogóval jártak Regensburgtól Orsováig és a Száva hosszába. Az osztrák hajók Regensburgtól Dévényig az osztrák, innen Zimonyig a magyar, Zimonytól Orsováig a közös kereskedelmi lobogót vonták fel, ugyanezt tették Zimonytól Rácsáig, míg innen Sziszekig ismét a magyar lobogót viselték.

A Tiszában és a Drávában mindkét fél a magyar, Orsován alul pedig mindkét fél a közös kereskedelmi lobogóval járt. Ebben a rendszerben, vagy mondjuk inkább rendszertelenségben sem a helyes érzés, sem a jog, de még csak a paritás sem volt meg és pedig leginkább az osztrákok hátrányára, mert az a lobogó, amelyet egy-egy hajó a hátsó lobogórudján hord, az illető hajónak a nemzetiségét jelzi és az egész világon a nemzeti (national) névvel különböztetjük meg minden egyéb dologtól.

Hogyan kívánhattuk tehát negyven éven keresztül az osztrák folyamhajózástól, hogy

Dévényig osztrák, innen Zimonyig magyar nemzeti, Zimonytól lefelé pedig formailag közös hajósvállalatnak deklarálja magát az ország világ előtt. Viszont a magyar folyamhajózás vajjon csak Regensburgtól Orsováig volt magyar, onnan lefelé pedig közös?

Ez a dolog az új kiegyezés szerint megváltozott és ma az osztrák hajók Magyarországon is osztrák lobogó alatt közlekednek. Igaz, hogy ezáltal az osztrák lobogó a budapesti kikötőben elszaporodott és a Petőfi, Rákos, Honvéd, Alkotmány és hasonló nevű hajók osztrák lobogó alatt uszkálnak vagy vesztegelnek a fővárosi Dunaszakaszon, és a magyar folyóvizeken, de ez mit sem tesz, bár látnánk a főváros kikötőjében az osztrák, bajor német, román és szerb lobogók mellett angol, franciát, meg kínait is!

Mert mentül több nemzet hajója fordul meg egy kikötővárosban, annál fontosabb ennek a városnak kereskedelmi jelentősége. Különben pedig csak rajtunk mulik, hogy a magyar hajókat szaporítsuk és egy pár év alatt a Dunán több, vagy legalább annyi hajó hordja a magyar lobogót, mint az osztrákokot.

A kérdésnek ez a része tehát helyes megoldást nyert, valamint helyes az az intézkedés is, hogy a budapesti helyi gőzösök, bár az osztrák társaság tulajdonában vannak, a magyar nemzeti lobogót kötelesek hordani; mert a budapesti helyihajózást a magyar kormány tíz éven át tekintélyes pénzzsszeggel támogatja s ezek a hajók olyanoknak tekinthetők, a melyeket a magyar kormány 10 évre kibérelt.

Helyes továbbá az az intézkedés is, amely az egyik államnak a másik iránt való tisztelete jelétül elrendeli, hogy akkor, amikor a magyar hajó osztrák kikötőben vesztegel, első árbocára az osztrák lobogót vonja föl, viszont ugyanezt teszi az osztrák hajó, a magyar lobogóval, amikor magyar kikötőben tartózkodik.

Amde itt kezdődik a kiegyezésben a körülírás hiánya; mert ott, ahol a kiegyezés a hajósvállalatok paritásos megadóztatásáról beszél, a Dunát egészen helyesen három szakaszra osztja föl és pedig a Dévény fölötti, a Dévény és Orsova között fekvő és az Orsova ulatti vonalszakaszra; de hol vannak a határok a lobogó használatánál? Hol végződik a magyar és az osztrák lobogó határa? Passzau-nál a hajók Bajorországba, tehát a német birodalom területére, ahol a kiegyezés létrejöttéig a magyar hajó magyar, az osztrák pedig osztrák lobogót hordott azon az alapon, mert a Délnémet Dunagőzhajós társaság meg bajort hordott és pedig nemcsak ott, hanem egész Orsováig.

Pedig egyiknek sem volt igaza a három közül, mert Passzau fölött már a magyar hajó is, meg az osztrák is külföldi területen jár, tehát addig, míg a közös kereskedelmi lobogó érvényben van, ezt köteles felvonni, míg a délnémet hajó csak éppen Regensburgtól Passzauig hordhatná esetleg a bajor lobogót, onnan pedig a Duna torkolatáig és a magyarországi mellékfolyókon, mert ez számára mind külföldi terület, a fekete-fehér-vörös színű német birodalmi kereskedelmi lobogót köteles hordani.

A Délnémet hajóstársaság azonban, látván ama rendellenességet, mely nálunk a lobogó-kérdésben uralkodik és hogy megtörténhetik még az is, hogy a magyar kereskedelmi mi-

nisterium hatáskörébe tartozó folyami horvát hajóstársaságok, többszöri rendelkezés ellenére is, *nem magyar, hanem horvát* lobogót hordják: hordta ő bátran a bajort a német helyett és csak e sorok írójának, a Budapesti Hírlapban, a lobogókérdésre vonatkozó ismételt fel-szóalása után hordja ujabban a németet, mert elismeri, hogy a nemzetközi törvények alapján minden más lobogónak, nemzeti lobogóként való használata helytelen.

Ezek voltak megjegyzéseim a felső határt illetőleg; most következik az alsó. Az osztrák hajók Zimonyt tekintik határuknak, a magyar hajók pedig Orsovát és ha intézkedés nem történik, akkor odalenn sem számíthatunk a paritásra, mert most már a kiegyezés által mintegy szentesítést nyert a rendellenesség és mindegyik fél úgy fogja föl a kiegyezési törvényt, ahogy neki éppen jól esik.

Odalenn tudniillik úgy áll a dolog, hogy a Kulpa és a Száva Sziszektól Jaszenováig a magyar birodalom területén folyik keresztül, míg onnan Rácsáig az egyik oldalon az utóbbi időben annektált Bosznia, — melynek hovatartozandóságát eddig még senki sem ismeri, — a másikon pedig a magyar birodalom terület el; míg Rácsától lefelé az egyik part a szerbeké, a másik a magyar birodalomé, még pedig le egészen Orsováig, illetőleg majdnem Verciorováig és csak azon alul kezdődik az igazi külföld, éppen ott, ahol a hármass határra ráadásul, még egy negyedik is fekszik, Adakálé szigetének képében, mely török területnek képez.

Ezeket a felemás vonalszakaszokon tehát okvetlenül és határozott alakban körülírandó lenne, hogy miféle lobogót hordjanak a magyar és az osztrák államnak hajói s ez annál is kívánatosabb, mert ott már sok külföldi hajó jár és gyakran feljönnek oda az orosz gőzösök is.

UJDONSÁGOK.

— A felfüggesztett kongregáció ügye.

Lapunk tegnapi számában a kongregáció felfüggesztéséről közölt cikkünk néhány pontjára a kongregációhoz közelálló helyről helyreigazítást kaptunk. A helyreigazítás a következő:

Don Kukanics nem tiltotta meg Balasnak az alapszabályok felterjesztését, sőt sürgette a statutumoknak Sachs dr. útján való felküldését. Balas már nem elnök. Szeret ugyan elnöknek szerepelni, de az egyházi felettes hatósága mint ilyen nem ismeri el. A kongregáció kizárólag vallásos egyesület volt. Vannak horvátok is a kongregációban, de politikai propagandát sem ezek, sem mások az egyesületben nem üztek és nem üzhettek.

Az 1840-ben alapított Congregazione della Beata Vergine dei Sette Dolori évtizedeken át a világi hatóságok felügyelete alatt állott, mert nem volt kizárólag egyházi egyesület. A tagok száma gyorsan emelkedett, úgy, hogy fennállása óta napjainkig az egyesületnek 13,634 tagja volt. Két évvel ezelőtt egyik tag a közgyűlésen indítványozta, hogy az alapszabályokat modernizálják, mert azok a 17-ik századból származnak s mai viszonyoknak nem fe-

lelnek meg. Don Kukanics az indítványt magáévé tette s párfeleivel alapszabálytervezetet dolgozott ki, amelyet a zenggi püspökséggel jóvá hagyatott. A jóváhagyás után Don Kukanics új közgyűlést hívott össze, a régi tisztikar helyébe a saját híveiből új tisztikart választott, egyúttal legalább 20.000 koronát kért egy horvát nyelvű lap megindítási költségeinek fedezésére. Don Kukanics rendelkezése egy cseppet sem arató általános természetű, akkor azonban bele kellett nyugodni a történetekbe. Mint-hogy ezzel a colpo di statoval az egyesület kizárólag egyházi társaság lett volna, Bellich és Schittar közgyűlés után feljelentést tettek a rendőrségnél. Hosszas tárgyalás keletkezett majd harmadfokon, mint jelentettük is, a belügyminiszter felhívta az egyesületet, hogy az alapszabályokat mutassa be. Balas vette át a határozatot, mint legalis elnök, ő azonban kijelentette, hogy nem tehet semmit, mert a novii vikariátus egy végzése ezt megtiltotta neki, különben is a Don Kukanics féle közgyűlés őt megfosztotta az elnökségtől.

A rendőri beavatkozásnál Beusterien rendőrtiszt, Tandler detektív és Bleich irnok jelentek meg, a kongregáció részéről pedig Don Notar pap, Pillepich és Kuscher ügyvédek vettek részt, továbbá Bellich és Schittar tagok, a kik a feljelentést beadták.

Beusterien rendőrtiszt széles alapon nagy tapintattal vezette a vizsgálatot s megállapította hogy a kongregáció vagyona mintegy 250.000 korona. A vagyon a via di san Vitói három emeletes 100 ezer korona értékű bérházból, továbbá a Cassa di Risparmio Popolare 6,802. számú betétkönyvében elhelyezett 27,666 korona 21 fillérből, a Cassa Comunale 40,477 számú betétkönyvében levő 12,788 korona 05 fillérből, egy darab 4 százalékos 108,559 számú magyar koronajáradékból, (névérték egy ezer korona, hét szelvénynyel és egy szelvényutalványnyal), továbbá el nem könyvelt 480 korona értékű aranyérméből s 60, 370-80, 250 és 4 korona ezüst és papírpénzből, továbbá a San Vito templom kongregációs kápolnájában talált nagy értékű egyházi ékszerekből mintegy 100 ezer korona értékben áll.

Beusterien rendőrtiszt az összes pénzt, takarékpénztári könyveket, értékpapírt s az ékszereket és könyveket lefoglalta s a kongregációs kápolna ajtaját lepecsételte. A vizsgálat még folyik.

— **Az Adriatique Electricité bejegyzése.** A Gacka folyó vizierének kihasználására alakult Adriatique Electricité részvénytársaság most adta be cégjegyzés iránti kérvényét a fiumei kereskedelmi és váitörvény-székhez, amelyet a törvényszék 7,600—1909. szám alatt iktatott. A társaság igazgatósága William Seyrig, J. Forel, Nicolo Scenevi, Terzi tagokból áll s ezeken kívül beválasztották még az igazgatóságba Ary Pál drt a kereskedelemügyi miniszterium osztálytanácsosát, mint miniszteri biztost, Paul Goyzet párisi bankárt. A végrehajtó bizottság Seyrig, Forel és Halmos Károly dr.-ből alakult. A felügyelő bizottság tagjai Zichy Béla gróf, Ryba dr., a Reichsrath tagja Triesztből és Bloch párisi bankár. A társaság 99 évig áll fenn s 8000 darab 500 koronás részvénye van 4,000,000 korona névértékben. Az alaptókat azonban Párisban legközelebb 10,000,000 koronára fogják felemelni. Megállapodás létesült egyúttal a párisi bankcsoportokkal 20,000,000 korona névértékű kötelezvény kibocsátása iránt is. A munkálatokat Bouchet párisi tanár vezetésével tizenhét francia mérnök vezeti s az építkezésnél stb. a hazai beszerzési forrásokat előnyben fogják részesíteni.

— **Százötven éves török.** A Szaloniki melletti Cavallában a napokban halt meg Törökország legidősebb embere a százötven éves Afgano Hadji Bessil.

— **Térzene.** A városi zenekar ma pénteken este 8 órakor a Piazza Danten terezenét tart a következő műsorral:

1. Mancinelli — „Kleopatra“ induló.
2. Verdi — „Rigoletto“ opera.
3. Mascagni — Exotikus tánc.
4. Wagner — Potpourri a „Lohengrin“ operából.
5. Sponza — „Indeficienter“ induló.

— **A portásgyilkosok.** Október 4-étől 17-éig tartja az esküdtsek az idei harmadik és utolsó ülését, amelyen Ljubicich Ferenc és társai gyilkosság ügyét tárgyalják, akik március 19-én a via Polverierán levő 4. számú nyilvános ház portását Fischer Józsefet meggyilkolták. A gyilkos a börtönből is meg akart tudvalevőleg szökni. Ugyanis Ljubicich a multkor egy alkalmas pillanatban megszökött a fogház folyosójáról s az óváros zezugos utcáin keresztül rohanva egy ház tetejére mászott s azután egyik háztetőről a másikra ugrált, de sikerült a szökevényt elfogni. Annak idején azt is megirtuk, hogy a gyilkos anyja feljelentette a fogházőröket, mert az elfogatásnál állítólag ütlegelték Ljubicichot.

— **Erőszak egy leány ellen.** Jelic Katalin 21 éves brinjei illetőségű leány tegnapelőtt Perassovich József Via Grigionin levő kocsmájába ment, hogy ebédeljen. Alighogy helyet foglalt egyik asztalnál, a kocsmáros rögtön szerelmi ajánlatokat tett neki, sőt házasságot is ígért. A leány visszautasította a kocsmáros szerelmi-ömlengéseit, annyit azonban megígért, hogy étkezés után hajlandó sétálni vele. Perassovich kapott az alkalmon s elvitte a leányt a Giardino Pubblico egyik sűrű helyére, ahol a leányon erőszakot tett. A szegény leány a korcsmáros merényletétől annyira rosszul lett, hogy másfél napigágyban feküdt. Ma azonban megjelent a rendőrségen s feljelentést tett Perassovich József kocsmáros ellen erőszakos nemi közönség büntetése miatt. A rendőrség Jelic panaszát jegyzőkönyvbe foglalta.

— **Horvát pénzüzetek Amerikában.** A Prva hrvatska stedionica, mely egyike Horvátország legrégebb és legnagyobb pénzüzetekének s melynek alaptőkéje 5 és 1/2 millió korona, Amerikában az Egyesült-Államokban fiókot nyit. Ennek a fióknak bevallott célja az, hogy a kivándorlók pénzküldeményeit juttassa haza. A bank fiumei fiókjának a főnöke, Kuczek Mirko, e tárgyban már — hir szerint — Amerikában is járt, s mint értesülünk, Newyorkban, Pittsburgban és Chikagóban egy-egy fiókot szervezett is. Vajjon nem irányul-e ez az egész akció az Amerikai Magyar Bank ellen?

— **Külkereskedelmi forgalmunk július havában.** A m. kir. központi statisztikai hivatal szombaton tett közzé a magyar szent korona országainak folyó évi július havi külkereskedelmi forgalmára vonatkozó adatokat, a melyek szerint behozatalunk értéke az előző évi 878.6 millió koronával szemben ez év január—július havában 942.6 millió korona volt s ebből 700.9 millió korona Ausztriából való behozatalunkra esik.

Kivitelünk az 1908. év első hét hónapjához képest 41.6 millió koronával emelkedett, értéke 845.6 millió korona volt, mely összeghez Ausztria 651.9 millió koronával járult.

Az 1909. év első hónapjában árumérlégünk összesen 97 millió, Ausztriával szemben pedig 85 millió korona behozatali többletet tüntet fel.

Behozatalunkban legnagyobb összeggel a textilipar kész gyártmányai szerepelnek. Ez áruk behozatali értéke a folyó év első hét hónapjában 270.0 millió koronát tett, mely összegben Ausztria 261.4 millió koronával részesedik. Pamütszövetekből behozatalunk egymagában 125 millió koronát tett, gyapjuszövetekből pedig 69.2 millió koronát. Konfekcionált árukból behozatalunk értéke 51.3 millió koronát tett s ezen tarifaosztályban 11.1 millió koronával a férfiruhák, 11.1 millió koronával a kalapok, 13.6 millió koronával a fehérneműk szerepelnek.

Jelentékeny behozatalunk volt még bőr- és bőrárúkból: 49.7 millió korona (ebből 43.8 millió Ausztriából), vas- és vasárúkból 54.1 millió korona, (ebből 46.2 millió Ausztriából), gépek és készülékekből 30.6 millió korona (ebből 20.7 millió korona Ausztriából).

Legfontosabb kivireli cikkeink ezutal is a gabonaneműek és a liszt. Az utóbbiból január—július havi kivitelünk 106.9 millió koronát tett (1908-ban 91.7 millió korona), amiből 98.8 millió korona értékű Ausztriába szállított. Buzakivitelünk értéke 32.9 millió korona volt, (az előző év hét első havában 40.7 millió) rozskivitelünk 17.4 millió, árpakivitelünk 11.7 millió, zabkivitelünk 18.7 millió, tengeri kivitelünk 37.8 millió (1908-ban 33.8 millió) koronát képviselt; összes gabona-, liszt- és gabonakészítményekből 257.8 millió koronát tett a kivitel, 19.4 millióval haladva meg a mult év első hét hónapjának kiviteli értékét.

A vágó- és igásállatok kivitele az előző év hét első havának eredményéhez képest emelkedett 124.3 millió koronáról 152.6 millió koronára.

Az emelkedés legnagyobb a sertéskivitelnél 7.1 millió korona, míg ló- és bika-kivitelünk 0.9, tehénkivitelünk 5.6, ökörkivitelünk 6.1 millió koronával növekedett.

— **A háziasszony büne.** Schuman Márk 20 éves prominai illetőségű napszámos mintegy másfél hónapja Jakopanec Annánál lakik. A bérleti összeget rendszeresen fizette, most azonban 4 koronával hátralékban maradt. Háziasszonya tudta és bejegyzése nélkül a 4 korona házbér hátralék biztosítására eladta 30 korona értékű ruháját, Schumann kérte a rendőrséget, hogy háziasszonyát büntesse meg.

— **Tolvaj alkalmazott.** A via della Ruota egyik kereskedője feljelentést tett a rendőrségen F. Gyula nevű alkalmazottja ellen, aki előbb a vasutnál irnok volt, hogy inkasszáls és áru eladás közben mintegy ötszáz koronát tulajdonított el. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

— **A kocsis alá került.** Maksiovičs Milán 47 éves zagari illetőségű napszámos ma reggel hat óra felé a Via Ciottán a hetes számú ház előtt egy malteros kocsis alá került úgy, hogy sulyos belső és külső sérülésekkel a kórházba szállították. Kihallgatásakor elmondotta, hogy a baleset véletlenül történt s a kocsis tehát nem hibás. A rendőrség a vizsgálatot beszüntette.

— **Elgázolta a kocsis.** Marsanovich Demeter 47 éves obrovazzi illetőségű munkás tegnap estefelé csak későn vette észre a közelgő kocsit, amely elgázolta. A mentők a kórházba szállították, ahol az orvosok különböző külső és belső sérüléseket állapítottak meg rajta. Állapota sulyos.

— **A mozgóbazár.** A rendőrség letartóztatta Stubuka Miklós 21 éves suhancot, mert az egyik rendőr rajtakapta, hogy a Scogliettón levő vásárosoktól lopott. Megmotozásakor egész bazárt találtak nála. Volt a zsebeiben szappan, pohár, kés, tűkör, hajtű, cigarettatárca, szájharmonika és más számos tárgy, amit a rendőrség elkobozott tőle s őt lecsukta. Hogy kik a megkárosított bazárosok azt még nem tudják.

— **Letartóztatott zsebtolvajok.** A rendőrség letartóztatta Radon Ferenc 24 és Erbis Mihály 17 éves büntetett előéletű fiatalembereket, mert a Scogliettón levő kisasszony napi vásáron egy rendőr észrevette, hogy két asszony zsebeiben kutattak.

— **Elhamvadut mütárgyak.** Zárából jelentik: Az elmúlt éjjel a Manzini-féle házban tűz ütött ki, amely a három emeletes épület majdnem egészen elhamvasztotta. Az új rakodó parton levő házban gazdag gyűjtemény volt felhalmozva Manzini mütárgyaiból, amelyeket részint a tűz, részint oltás közben a víz tett tönkre. A kár meghaladja a 150.000 koronát.

Távirat ◀▶ Telefon.

Kossuth ünnep szocialdemokrata tüntetéssel.

ARAD, szept. 10. A budapesti szocialdemokrata pártvezetőség ma táviratban értesítette az itteni pártvezetőséget, hogy Bokányi Dezső vezetésével szeptember 19-ikén több szocialista vezér érkezik Aradra, hogy a Kos-

suth szobor leleplezése alkalmából terve vett ünnepségen megjelenjék. A fővárosi központ utasította egyuttal az aradi helyi pártot, hogy a szónokokat csendben hallgassák meg s csak akkor szóljanak közbe, ha azok a napi politika eseményeit is érintenék. Az aradi szociáldemokrata párt egyébként elhatározta, hogy nagyszabású tüntetést rendez az általános választói jog mellett s nagy számban jelenik meg a pályaudvaron. A hatóságok, minthogy rendezavarástól tartanak, széleskörű óvintézkedéseket tesznek.

A bankcsoport harcra készen.

BUDAPEST, szept. 10. A bankcsoport tagjai ma Holló Lajos lakásán hosszas értekezletet tartottak. Tanácskozás után a bankcsoport egyik tagja az összegyűlt újságíróknak kijelentette, hogy a válság megoldása azért nehéz, mert az uralkodó nem hajlandó engedelményekre s a bankcsoport sem engedhet álláspontjából. A Wekerle kabinetnek a bankkérdés kikapcsolásával való rekonstrukciója csak úgy lehetséges, ha a kormány nyílt harcban leszámol a bankcsoporttal. Ha azonban Kossuth felveti a pártkérdést, úgy a bankcsoport ellenzékebe fog menni.

Tömeges fegyelmi eljárás.

SZEGSZÁRD, szept. 10. A pénzügyminisztérium szigorú és sürgős leiratot intézett a szegszárdi pénzügyigazgatósághoz, amelyben azt utasítja, hogy indítson fegyelmi eljárást azon tisztviselők ellen, akik 1906-ban Linter Mihály adótárnokkal az itteni adóhivatalban dolgoztak. Az elsikkasztott összeget akkor 76,000 koronában állapították meg. Lintert időközben Pécsváradra helyezték át s le is tartóztatták, a törvényszék azonban felmentette. A rendelet városszerte nagy feltűnést keltett, különösen a pénzügyi tisztviselők körében. Eddig már több tisztviselő ellen megindították a fegyelmi vizsgálatot.

Erzsébet királyné halálának évfordulója.

BUDAPEST, szept. 10. Erzsébet királyné halálának tizenegyedik évfordulója alkalmából a fővárosi középületeken gyászlobogók lengenek. A hivatalos istentisztelet a koronázó Mátyás-templomban volt, amelyen Wekerle Sándor miniszterelnök vezetésével a kormánynak valamennyi Budapesten tartózkodó tagja megjelent. A gyászmisést Kanter budavári apátplébános celebrálta Erzsébet királyné milleniumi diszruhájából készített egyházi ornátusban. Bécsben a kapucinusok sirboltjában II. Vilmos német császár és Ferenc József király megbízásából egy-egy diszes koszorút helyeztek a királyné sírjára. Grossmeseritschben a székesegyházban ünnepi gyászmise volt, amelyen II. Vilmos császár és Ferenc vettek részt. Az uralkodók a mise után automobilon a hadgyakorlatokra hajtottak.

Véres kardpárbaj.

SZEGSZÁRD szept. 10. Ledniczki Mihály pénzügyi számtanácsos Hári Béla pénzügyi ellenőrrel a városhoz közel fekvő kis erdőben súlyos feltételek mellett kardpárbajt vívott. A felek háromszor csaptak össze s Ledniczki, aki tartalékos főhadnagy mindháromszor erősen megvágta Hárít a fején és arcán. A párbaj oka hivatali összeshallalkozás volt. Ebből kifolyólag újabb lovagias ügy keletkezett, amelyek eldöntésére becsületbírótság ül össze.

Letartóztatott sertéskereskedő.

PÉCS, szept. 10. Az itteni csendőrség letartóztatta Gajdor Sándor sertéskereskedőt, mert alapos gyanu merült fel, hogy ő volt az,

aki egy kanász és egy kanászbojtár segítségével napokkal ezelőtt Barcs közelében meggyilkolt két gazdag sertéskereskedőt.

A spanyolok Afrikában.

MELILLA, szept. 10. Marina tábornok Muley Ali serifhez ment, hogy a békefeltételekről tárgyaljon. A törzsek alávetik magukat és megígérik a fegyverletételt, de még nem teljes a megegyezés, amiért is Marina tábornok tuszokat tart vissza. Zocco el Arba felé ellenséges csapatok közeledtek, de puskatűzzel szét szórták őket.

Orosz dreadnoughtok.

LONDON, szept. 10. A Times-nak jelentik Pétervárról, hogy az orosz tengerészeti kormány az épülőfélben levő négy hatalmas dreadnoughton kívül terjedelmes programot dolgozott ki a flotta megerősítésére.

Dr. DALMA

fogorvos

visszatért nyári szabadságáról és rendléseit ismét megkezdte.

Mindennapi italom:

Szent István

védjegyü

Dupla Maláta

Sör

Üdit!

Gyógyit!

Mindenütt kapható.

BAUER GRÜNWALD A magyarok
GRAND HOTEL D'ITALIE OTTHONA



VELENCE

VELENCÉ-
BEN

Elsőrendű szálló. — Kifűnő konyha.

Egy szép hálószoba

s 1 tükör diván eladó. Megtekinthető d. u. 2 óráig Via Germania 33 I. em. 6.

Kobelt és Vidákovics

Bristol kávéháza

ABBAZIA.

ESTÉNKÉNT

BARCZA JENŐ

kaposvári cigányzenekara hangversenyez.

Utolsó hajó Fiuméba este 1/11 órakor.

MAGYAR VENDÉGLŐ

Fiume, Riva Szápáry, az Adria palota mellett

Egyedüli magyar étterem.

Kizárólag magyar konyha.

Közvetlen termelőktől beszerelt magyar borok. Kifűnő villás reggeli.

Mérsékelt árak.

Az átutazó és a helybeli magyarság találkozó helye. Butorozott szobák tengeri kilátással kaphatók.

Egy fiatal ember, ki helyi nyelvismeretekkel bir,

irodaszolgai állást keres.

Cim a kiadóhivatalban.

Magyar, német

intelligens kisasszony,

a háztartás minden ágában jártas, nevelőnői, házvezetőnői vagy anyahelyettesi állást keres szerény feltételek mellett. Szives megkeresések kiadóba kéretnek.

Izletes magyar konyha kapható a

Feldbach vendéglőben

Fiume, Castello utca (Kucich ház) a törvényszékkel szembe.

Előzékeny kiszolgálás. Kifűnő italok. Olcsó árak.

Előfizetőknek ebéd és vacsora havi

20.— 24.— és 28.— frtért.

Számos látogatást kér RISTL LIPÓT vendéglős

Büchler L. Abbazia

(a Stefania szállóval szemben).

Férfidivat különlegességek a legelőkelőbb uri közönség számára.

Magyar cég!

Szabott árak!

Hotel Pensió JOLANDA

VELENCE

Legelőcsőbb, legszebb fekvésű szálló Riva degli Schiavoni, 200 lépésnyire a Márktértől.

Modern kényelem. Villanyvilágítás. Kifűnő konyha. Szobák 3 lírától feljebb. Penzió 8 lírától feljebb.

BULIAN H. ABBAZIA**(Palace Bellevue)**

Legfinomabb ékszerárak párisi és bécsi mintára. Apart ujdonságok moretiben, korallokban és abbaziai emlékekben. Saját javítóműhely **Olcsó árak.**

**Fleischhacker C.****tejcsarnoka**

és kávémérése a Piazza Elisabetta és Adamich utca sarkán, (az Adria palotával szemben).

Gróf Pejacevics féle TEAVAJ

kizárólagos elárúsítása.

Mindenkor frissen.

Tej, tejföl, turó, vaj és tiszta akácméz nagyban és kicsinyben. TELEFON 534

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszertárak, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek stb. stb. Egy elegánsan butorozott

Butorcsomagolást

gyékény és szalma közé, átköltöztetést és butorszállítást butorszállító kocsiban pontosan és jutányosan elvállal.

FRANK G.

Fiume, Via Germania 11. III. em.

A Kobrak - czipőgyár

hirneves gyártmányainak egyedüli lerakata

Vértés S. - Fiume

Via Governo 10 (Corso) az Adria palotával sz.

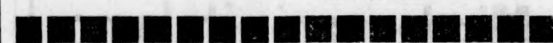
Óriási választék mindennemű férfi- női- és gyermek-cipőben

garantált elsőrendű minőség.

**Bratovich G. N.**

könyvkötészete átköltözött a Castello utca 9. számú Kucich-házba. Telefon sz. 766.

Minél számosabb megrendelésért esedezik továbbra is

Bratovich G. N.**Szépen butorozott szoba**

kivánatra teljes ellátással együtt kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

Ujságkihordó

(asszony vagy leány is) jó fizetéssel azonnal felvétetik a Tengerpart kiadóhivatalában Vicolo dell Ospedale Casa Wurzer I. em.

Teljes ellátást keres

magyar tisztviselő olcsó áron. Esetleg más hölgygyel is hajlandó a szobát megosztani. Cim a kiadóban.

Magyar okleveles szülésznő,

ki horvátul és németül is beszél a n. é. hölgyközönség b. pártfogásába ajánlja magát. Cim Borka Mihályné Fiume Via Gisella 9. sz.

Még azokat is, akik éveken át mást használtak, meghódította a valódi

ERŐ SÓSBORSZESZ,

mert mindazt egyesíti magában amit egy igazán jó és hatásos háziszertől várni lehet. Öre az egészségnek, fertőtlenít, erősít és edzi az izmokat, fájdalomcsillapító. Páratlan mint szájviz, haj- és bőrapolószer.

Szükséges minden háztartásban.

Kapható mindenütt 30 fill., 40 fill., 1 és 2 koronás üvegekben.

Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után.

KOSMOS labororium, GYÖR.
Kapható mindenütt.

Lido-Velence Splendide szálló**Villa Principessa Giovanna**

Tulajdonosok: FRATELLI CARRARO

Elsőrangú, ujonnan épített szálló gyönyörű, csendes fekvésben, remek kilátással a lagunákra és Velencére. Nagy előcsarnok terrasszok, villanyvilágítás, lift, központi fűtés, dohányzó, billiárd, olvasó- és hölgyterem. Külön lakásrészek fürdővel és toilette-helyiséggel. Tágas kert.

Penzió és külön megállapodások

családok részére igen mérsékelt áron.

Nagy étterem. -- Elsőrendű konyha és kiszolgálás.

Pilzeni és müncheni sör.

Bonin Penzió - Velence

S. Marco, Corte Barozzi.

Kitünő bécsi penzió, főleg magyarok és osztrákok által látogatva, egy percnyi távolságra a Márkus tértől.

Napi penzió ár hét lira.

Megnyilt! Megnyilt!

Az ujonnan átalakított „Monte Verde“ vendégő kényelisége. Kitünő kiszolgálás. Finom ételek és italok. Naponta cigányzene.

A magyarok legkedveltebb szórakozó helye.

A vendéglős.

GUSTINCICH JÁNOS

finomsütődéje

Fiume, Via Alessandrina I. sz.

készí elsőrendű

tea-kétszersültet

luxus- és házikenyeret, Graham- és rozskenyeret. Ezenkívül elfogad sütésre kenyeret és süteményeket.

Nagy lisztraktár a legelső budapesti gőzmalmokból.

Házhoz szállítás! Telefon 353 sz.

Kétszersültek postai csomagban is szétküldetnek.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak

részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI PÖRAKTÁRA.

Iroda: Ürményi-tér 6. — Telefon szám 226.

Jégyár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ**DUPLA MALÁTA SÖR**

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó eredeti ládákból érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitünő sörön kívül állandóan raktáron van kiviteli és márciusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl.-es hordókban és 5C fél literes palackot tartalmazó eredeti ládákból.

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fűszer- és csemege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.

SPIRID MARCETTA**ORIENT**

kávéháza

FIUME, Zichy tér 3.

Előzékeny kiszolgálás.

Minden este Sárközy Elemér cigányzenekara hangversenyez.

Modern

hálószobák és ebédlő divánok

eladók

Garami József

kárpitos mesternél Corsia Deák 38.